

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในหน่วยงานภาครัฐ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

ด้านการพิจารณา
อนุญาตของทางราชการ

ด้านการใช้อำนาจ
และตำแหน่งหน้าที่

ด้านการใช้จ่าย
งบประมาณ

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง
อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

.....

ประเภทความเสี่ยงด้านการอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ

ชื่อ กระบวนการ / โครงการ การออกใบอนุญาตก่อสร้าง/ตัดแปลงอาคาร

ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
๑	ขั้นตอนการยื่นคำขอและตรวจสอบเอกสาร	เจ้าหน้าที่ “ดองเรื่อง” เพื่อเรียกรับผลประโยชน์ตรวจสอบเอกสารไม่ครบแต่ปล่อยผ่านใช้อำนาจตีตกโดยไม่มีเหตุผล เพื่อกีดกันผู้ยื่นหรือการเรียกรับสินบนเพื่อ “ลัดคิว” หรือรับเรื่องเร็วเลือกปฏิบัติรับเรื่องเฉพาะบางราย
๒	ขั้นตอนการพิจารณาแบบแปลนและข้อกำหนด	เป็นขั้นตอนที่ใช้ดุลยพินิจสูง (เช่น ผังเมือง ระบายน้ำ ความสูงอาคาร) เสี่ยงต่อการอนุมัติไม่เป็นไปตามกฎหมายเพื่อเอื้อประโยชน์อาจมีการ “ตีความกฎหมายแบบเลือกปฏิบัติ”
๓	ขั้นตอนการอนุมัติและออกใบอนุญาต	เป็นจุดตัดสินใจสุดท้าย มีผลโดยตรงต่อผู้ขอเสี่ยงต่อการเร่งรัดลัดคิว หรือชะลอการอนุมัติ เพื่อเรียกรับผลประโยชน์อาจมีการแทรกแซงจากผู้มีอิทธิพล
๔	ขั้นตอนการชำระค่าธรรมเนียม	เรียกเก็บเงินเกินอัตราที่กำหนด ออกใบเสร็จไม่ครบ หรือไม่ออกใบเสร็จ รวมถึงการทุจริตในการนำส่งเงินเข้ารัฐ

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง ได้กำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๕ ครั้งต่อปี
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๔ ครั้งต่อปี
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้งต่อปี

ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	- เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ที่ถูกลงโทษข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
๔	- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ มีการร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	- หน่วยตรวจสอบภายใน/ภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	- มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	- ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน / เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล

ระดับความรุนแรงของความเสียหายการทุจริต

Risk Score					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ x ๑ = ๕)	สูง (๕ x ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ x ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ x ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ x ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ x ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ x ๒ = ๘)	สูง (๔ x ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ x ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ x ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	ปานกลาง (๓ x ๓ = ๙)	สูง (๓ x ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ x ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ x ๔ = ๘)	สูง (๒ x ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ x ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ x ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ x ๕ = ๕)

การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
๑	ขั้นตอนการยื่นคำขอและตรวจสอบเอกสาร	เจ้าหน้าที่ “ต้องเรื่อง” เพื่อเรียกรับผลประโยชน์ตรวจเอกสารไม่ครบแต่ปล่อยผ่านใช้อำนาจติดโดยไม่มีเหตุผลเพื่อกดดันผู้ยื่น	๓	๒	๖	ปานกลาง
๒	ขั้นตอนการพิจารณาแบบแปลนและข้อกำหนด	เป็นขั้นตอนที่ใช้ ดุลยพินิจสูง (เช่น ผังเมือง ระเบียบร่น ความสูงอาคาร) เสี่ยงต่อการอนุมัติไม่เป็นไปตามกฎหมายเพื่อเอื้อประโยชน์อาจมีการ “ตีความกฎหมายแบบเลือกปฏิบัติ”	๓	๓	๙	ปานกลาง
๓	ขั้นตอนการอนุมัติและออกใบอนุญาต	เป็นจุดตัดสินใจสุดท้าย มีผลโดยตรงต่อผู้ขอเสี่ยงต่อการเร่งรัด ลัดคิว หรือชะลอการอนุมัติ เพื่อเรียกรับผลประโยชน์อาจมีการแทรกแซงจากผู้มีอิทธิพล	๕	๓	๑๕	สูงมาก
๔	ขั้นตอนการชำระค่าธรรมเนียม	เรียกเก็บเงินเกินอัตราที่กำหนด ออกใบเสร็จไม่ครบ หรือไม่ออกใบเสร็จ รวมถึงการทุจริตในการนำส่งเงินเข้ารัฐ	๓	๔	๑๒	สูง

การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

กระบวนการ/โครงการ การออกใบอนุญาตก่อสร้าง/ตัดแปลงอาคาร

ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑	ขั้นตอนการยื่นคำขอและตรวจสอบเอกสาร	เจ้าหน้าที่ “ตอเรื่อง” เพื่อเรียกรับผลประโยชน์ตรวจเอกสารไม่ครบแต่ปล่อยผ่านใช้อำนาจตีตกโดยไม่มีเหตุผลเพื่อกดดันผู้ยื่น	ปานกลาง	มาตรการควบคุม ๑. ใช้ระบบยื่นคำขอออนไลน์ (e-Service) ลดการพบเจ้าหน้าที่ ๒. กำหนดลำดับคิวอัตโนมัติ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ๓. ติดตั้งกล้องวงจรปิด ณ จุดรับคำขอ ๔. ประกาศช่องทางร้องเรียน ๕. กำหนดระยะเวลาพิจารณาชัดเจน ๖. ใช้ Checklists มาตรฐานในการตรวจเอกสาร ๗. ให้มีการสุ่มตรวจโดยหน่วยงานภายใน (Internal Audit)	๑. พัฒนาระบบ e-Service ให้ยื่นคำขอออนไลน์ได้ ๒๔ ชม. ๒. ออกเลขรับคำขออัตโนมัติ (Running Number) และแสดงลำดับคิว ๓. ติดตั้ง CCTV บริเวณจุดบริการ และจัดเก็บข้อมูลย้อนหลัง ๔. ประชาสัมพันธ์ช่องทางร้องเรียน เช่น เว็บไซต์/ศูนย์ดำรงธรรม ๕. กำหนด SLA เช่น ตรวจเอกสารภายใน ๗ วันทำการ ๖. ใช้ Checklist กลาง (เช่น มี/ไม่มี/ถูกต้อง/ไม่ถูกต้อง) ๗. ให้หน่วยตรวจสอบภายในสุ่มตรวจแฟ้มงานรายเดือน	ไตรมาส ๒-๓	กองช่าง

ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๒	ขั้นตอนการพิจารณาแบบแปลนและข้อกำหนด	เป็นขั้นตอนที่ใช้ ดุลยพินิจสูง (เช่น ผังเมือง ระเบียบ ร่น ความสูงอาคาร) เสี่ยงต่อการอนุมัติไม่เป็นไปตามกฎหมายเพื่อเอื้อประโยชน์อาจมีการ “ตีความกฎหมายแบบเลือกปฏิบัติ”	ปานกลาง	มาตรการควบคุม ๑. ใช้คณะกรรมการ/ทีมพิจารณาหลายคน (ลดดุลยพินิจรายบุคคล) ๒. ใช้โปรแกรมช่วยตรวจแบบ (เช่น ระบบตรวจระยะ ร่น/ข้อกำหนด) ๓. บันทึกภาพ/รายงานการลงพื้นที่จริง (Geo-tagging) ๔. เปิดเผยผลการพิจารณาพร้อมเหตุผล	๑. แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาอย่างน้อย ๒-๓ คน ๒. ใช้โปรแกรมช่วยตรวจข้อกำหนด (เช่น ระเบียบ, FAR, OSR) ๓. กำหนดให้มีการลงพื้นที่จริง พร้อมถ่ายภาพและพิกัด GPS ๔. บันทึกความเห็นของแต่ละกรรมการในระบบ (ไม่ใช้วาจา)	ไตรมาส ๑-๒	กองช่าง
๓	ขั้นตอนการอนุมัติและออกใบอนุญาต	เป็นจุดตัดสินใจสุดท้าย มีผลโดยตรงต่อผู้ขอเสี่ยงต่อการเร่งรัด ลัดคิว หรือชะลอการอนุมัติ เพื่อเรียกรับผลประโยชน์อาจมีการแทรกแซงจากผู้มีอิทธิพล	สูงมาก	มาตรการควบคุม ๑. กำหนดหลักเกณฑ์การอนุมัติที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร ๒. ให้มีการลงนามอนุมัติหลายระดับ (Segregation of Duties) ๓. เปิดเผยรายชื่อผู้ได้รับอนุญาตต่อสาธารณะ ๔. มีระบบอุทธรณ์/ร้องเรียนที่เป็นธรรม	๑. จัดทำเกณฑ์การอนุมัติเป็นลายลักษณ์อักษร และใช้เหมือนกันทุกกรณี ๒. แยกหน้าที่ “ผู้พิจารณา” และ “ผู้อนุมัติ” อย่างชัดเจน ๓. บันทึกเหตุการณ์การอนุมัติ/ไม่อนุมัติในระบบทุกครั้ง ๔. เผยแพร่ผลการอนุญาตบนเว็บไซต์ (ยกเว้นข้อมูลส่วนบุคคล)	ไตรมาส ๑-๒	กองช่าง

ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๔	ขั้นตอนการชำระค่าธรรมเนียม	เรียกเก็บเงินเกินอัตราที่กำหนด ออกใบเสร็จไม่ครบหรือไม่ออกใบเสร็จ รวมถึงการทุจริตในการนำส่งเงินเข้ารัฐ	สูง	มาตรการควบคุม ๑. ใช้ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) เท่านั้น ๒. ออกใบเสร็จอัตโนมัติจากระบบ ๓. ตรวจสอบรายรับ-รายจ่ายโดยหน่วยงานการเงิน ๔. แยกหน้าที่ผู้รับเงินและผู้บันทึกบัญชี	๑. ใช้ระบบ e-Payment เช่น QR Code / Internet Banking ๒. ออก e-Receipt อัตโนมัติจากระบบ และส่งให้ผู้ยื่นคำขอ ๓. กระทบยอดรายรับกับบัญชีธนาคารทุกวัน ๔. ตรวจสอบโดยฝ่ายการเงินและผู้สอบบัญชีภายใน	ไตรมาส ๑-๒	กองคลัง